

**RECENZJA**  
**DOROBKU ARTYSTYCZNEGO I PEDAGOGICZNEGO**  
**PANA DOKTORA BARTOSZA PORCZYKA**  
**W ZWIĄZKU Z POSTĘPOWANIEM O NADANIE**  
**STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO W DZIEDZINIE SZTUKI**  
**W DYSCYPLINIE SZTUKI FILMOWE I TEATRALNE**

Pan dr Bartosz Porczyk jest artystą wyjątkowym, zdeterminowanym w konsekwentnym i spójnym poszukiwaniu własnego języka ekspresji scenicznej. Ukończył Wydział Aktorski Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. L. Schillera w Łodzi 2 września 2004 roku.

Pamiętam egzaminy semestralne Pana Bartosza Porczyka oraz jego rolę w przedstawieniu *Baal* w reżyserii Marka Fiedora, które zawsze charakteryzowały się ponadprzeciętnym poziomem artystycznym oraz niezwykle dopracowaniem każdego szczegółu. Przed obroną rozprawy doktorskiej pt. *Mój Kastrat. Monodram. Instalacja mentalna jako eksperyment na żywej tkance ciała aktora, wokalisty, performerera sztuki*, która odbyła się w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie 16 października 2023 roku, zagrał około pięćdziesięciu głównych ról w teatrach we Wrocławiu i Warszawie.

Jako aktor był zatrudniony:

2004 - 2006 w Teatrze Muzycznym Capitol we Wrocławiu;

2006 - 2016 w Teatrze Polskim we Wrocławiu;

2016 - 2019 w Teatrze Powszechnym w Warszawie;

2016 - 2021 w Teatrze Studio w Warszawie;

Od 2021 roku współpracuje z Teatrem Studio w Warszawie, a od 2024 roku współpracuje w Teatrze Komedia w Warszawie.

W Teatrze Capitol zdobywał warsztat emisyjny i interpretacyjny. Sukces odniesiony podczas 27. Festiwalu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu, gdzie w 2006 roku zdobył Złotego Tukana, Główną Nagrodę Konkursu oraz Tukana Publiczności, dał Bartoszkowi Porczykowi odwagę i inspirację do podjęcia kolejnego wyzwania. W oparciu o własny scenariusz stworzył monodram pt. *Smycz* w reż. Natalii Korczakowskiej w Teatrze Polskim we Wrocławiu w 2006 roku.

Realizacja tego przedsięwzięcia wymagała zbudowania języka teatralnego opartego na geście, ruchu i słowie, a jednocześnie stworzyła niezwykle możliwości kreacyjne oraz przestrzeń do rozwoju środków aktorskich i intensywnego treningu ciała i głosu. Przedstawienie to zagrał ponad trzysta razy. Dzięki temu uzyskał niezwykle kondycję psychofizyczną. *Smycz* stała się wielkim przełomem w jego karierze.

Sukces ten zaowocował propozycją zagrania roli Gustawa-Konrada w *Dziadach bez skrótów* (Część I, II, III, IV i Ustęp) Adama Mickiewicza w reżyserii Michała Zadary – inscenizacji, która stała się wyjątkowym wydarzeniem w historii polskiego teatru. W 2016 roku w Teatrze Polskim we Wrocławiu zaprezentowano jej pełną, trwającą czternaście godzin wersję.

„Wielka Improwizacja w wykonaniu Porczyka jest błyskotliwa i spektakularna, iskrzy od humoru, zmian rytmu i pomysłów. I jest bardzo czytelna. Ma przejrzystą, zaskakująco logiczną strukturę. Zaczyna się radykalnie, od oddania moczu. Konrad nienawidzi ludzkości. Pół monologu gra plecami do ludzi. Żartuje, kpi sam z siebie. Zachłystuje się własną muzykalnością. Tworzy niezwykle przestrzeń z dźwięków. Przy czym Porczyk robi to naprawdę bardzo dobrze. Naprawdę jest «mistrzem». To go uwiarygadnia. Jest geniuszem. Ma prawo porównywać się z Bogiem. To arcydzieło sztuki performansu! Porczyk tworzy inteligentny, porywający teatr na najwyższym artystycznym poziomie” – M. Kocur, *teatralny.pl*.

Imponująca aktywność twórcza Bartosza Porczyka opierała się na kolejnych etapach jego artystycznego rozwoju. Dzięki temu projekt Farinelli z 2011 roku, rozwinięty jako instalacja filmowa pod tytułem *Mój Kastrat*, stał się dla niego swoistym rozliczeniem z dotychczasowym dorobkiem artystycznym. Przejmujący dialog między Chirurgiem-Narratorem a aktorem na scenie dotyczył poszukiwania granic między ciałem artysty a tożsamością kreowanej postaci. Nagrania odbywały się w Teatrze Studio w Warszawie w 2022 roku.

Nie sposób pominąć bogatego dorobku ekranowego Bartosza Porczyka. Aktor ma na swoim koncie liczne kreacje filmowe – wystąpił m.in. jako chuligan w *Jesteś Bogiem* (2012), Nicolae Ceaușescu w komedii *Ambassada* (2013), a także w dramacie historycznym Ryszarda Bugajskiego *Zaćma* (2016) czy ekranizacji powieści Joanny Bator *Ciemno, prawie noc* (2019) w reżyserii Borysa Lankosza. Uznanie publiczności przyniosły mu również liczne role w popularnych serialach telewizyjnych.

Działalność pedagogiczną Pan Bartosz Porczyk rozpoczął w Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie, Filii we Wrocławiu w roku 2013, a następnie kontynuował ją od 2017 roku w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. Prowadził zajęcia z takich przedmiotów, jak: Interpretacja piosenki, Budowa roli w teatrze muzycznym oraz Praca nad monodramem. Studenci znajdujący się pod opieką Pana Bartosza Porczyka korzystają z wypracowanych przez niego metod pracy z ciałem i głosem, a także z jego badań nad kryzysem twórczym i tożsamościowym. Twórcze rozwinięcie metod wypracowanych w jego praktyce scenicznej bardzo dobrze sprawdza się w pracy dydaktycznej, czego potwierdzeniem są liczne nagrody przyznawane jego studentom. O wyjątkowym talencie pedagogicznym Pana Bartosza Porczyka świadczy również przyznany mu Dyplom Mistrzowski im. Aleksandra Bardiniego.

Z treścią autoreferatu zapoznałam się z prawdziwą satysfakcją. Przejrzysta konstrukcja, rzetelnie przedstawiony cel, swoboda narracji, łatwość formułowania myśli i wniosków, bogactwo informacji oraz logika wypowiedzi stanowią o jego niewątpliwych zaletach. Pan Bartosz Porczyk z dużą swobodą porusza się pomiędzy opisem praktyki aktorskiej a refleksją teoretyczną. Dowodzi to, iż posiada nie tylko bogaty dorobek artystyczny, lecz także ugruntowaną świadomość metodologiczną, własny język opisu twórczego oraz wyraźnie zarysowaną perspektywę badawczą.

Imponujący jest również udział Bartosza Porczyka w Gali Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu, w której uczestniczył ponad piętnaście razy. Niewątpliwie praca nad utworami muzycznymi i piosenką stała się podstawą kształtowania różnorodnych środków wyrazu aktorskiego. Pasja twórcza w pracy nad piosenką, doświadczenie zdobyte w teatrze muzycznym oraz praca w teatrze dramatycznym z wybitnymi reżyserami, m.in. Natalią Korczakowską, Michałem Zadara, Janem Kłatą oraz Wojciechem Kościelniakiem, stały się podstawą kształtowania różnorodnych środków artystycznego wyrazu.

Dlatego też został uhonorowany prestiżowymi nagrodami, z których najważniejsze to:

2014 – Wielka Nagroda Aktorska oraz Nagroda Jury Społecznego, XXXIX Opolskie Konfrontacje Teatralne „Klasyka Polska”, za rolę Gustawa w Dziadach, cz. I, II, IV i Upiorze, reż. M. Zadara;

2014 – nominacja do „Paszportów Polityki” w kategorii TEATR za rolę Gustawa w Dziadach A. Mickiewicza, reż. M. Zadara;

2014 – tytuł najlepszego aktora sezonu 2013/2014 według serwisu Teatr dla Was;

2014 – Nagroda im. A. Zelwerowicza za najlepszą męską kreację;

2015 – Nagroda Kulturalna „Gazety Wyborczej – Wrocław” WARTO w kategorii Teatr;

2015 – Główna Nagroda Aktorska, I Konkurs na Inscenizację Dawnych Dzieł Literatury Polskiej „Klasyka Żywa” – Część II: Konkurs inscenizacji, za spektakl Dziady, część III A. Mickiewicza, reż. M. Zadara; role: Więzień, Konrad, Duch;

2016 – Wrocławska Nagroda Teatralna za kreację w Dziadach Adama Mickiewicza w reż. M. Zadary;

2023 – nadanie Dyplomu Mistrzowskiego im. A. Bardiniego we Wrocławiu;

2025 – nagroda aktorska za rolę Rejenta w Zemście Aleksandra Fredry w reż. M. Zadary podczas XXIX Ogólnopolskiego Festiwalu Komедии „TALIA” w Tarnowie.

## KONKLUZJA

Całość dorobku artystycznego i pedagogicznego Pana Bartosza Porczyka tworzy spójną, dojrzałą i wyrazistą całość. Jest to droga artysty świadomego, odpowiedzialnego i konsekwentnego, który z równą uwagą traktuje scenę, salę dydaktyczną oraz refleksję badawczą.

Wszystkie role tego artysty wyróżniają się wyjątkową sprawnością fizyczną i świadomością ciała, co w połączeniu z dojrzałością interpretacyjną tekstu tworzy nową jakość wyrazu aktorskiego. Jego osiągnięcia artystyczne, stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej - sztuki filmowe i teatralne.

W mojej ocenie dorobek ten w pełni uzasadnia nadanie Panu Bartoszowi Porczykowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki filmowe i teatralne.

Habilitant spełnia wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.).

Łódź, dnia 21.09.2026 r.

/ Zofia Uzelac